

Sygn. akt I C 615/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Pać

Protokolant: stażysta Agnieszka Sęk

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa Politechniki (...) w K.

przeciwko (...) w E.

o zapłatę

I. zasądza od (...) w E. na rzecz Politechniki (...) K. kwotę 27 911, 16 złotych (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćset jedenastę złotych szesnaście groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 listopada 2012 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od Politechniki (...) w K. na rzecz (...) w E. kwotę 190, 36 złotych (sto dziewięćdziesiąt złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu.

I C 615/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 listopada 2012r. Politechnika (...) w K. wnosila o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym aby strona pozwana - (...) w E. zapłaciła na jej rzecz kwotę 100 071,72 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że w wyniku przetargu nieograniczonego zawarła w dniu 19 sierpnia 2011r. ze stroną pozwaną umowę nr (...) na dostawę spektrometru magnetycznego rezonansu jądrowego (...) oraz oprzyrządowania niskotemperaturowego do spektrometru (...). Wskazała, że nieodłącznym składnikiem przedmiotu umowy było przeprowadzenie przez pozwaną szkolenia z zakresu obsługi dostarczonego urządzenia. Powołała się na § 4 ust. 1 umowy stron, w którym termin realizacji umowy ustalono w ciągu 56 dni od zawarcia umowy (czyli najpóźniej do 14 października 2011r.) oraz § 7 ust. 2, zgodnie z którym odbiór dokumentuje się protokołem zdawczo- odbiorczym stwierdzającym dostawę oraz przeprowadzenie szkolenia, podpisanym przez obie strony. Strona powodowa podniosła, że pozwany dostarczył przedmiot zamówienia dopiero 24 listopada 2011r., zaś szkolenie osób odbyło się dopiero 9 marca 2012r. W tym też dniu został sporządzony protokół zdawczo-odbiorczy. W wyniku niedotrzymania warunków umowy strona pozwana dopuściła się zwłoki wynoszącej 147 dni. Politechnika podniosła, że zgodnie ze złożoną deklaracją jej pracownicy naukowi przybyli na szkolenie w dniu 24 listopada 2011r. o godzinie 12.00, niestety szkolenie to nie doszło do skutku. Odwołał je przedstawiciel strony pozwanej D. M. argumentując, że potrzebuje więcej czasu na zapoznanie się z obsługą urządzenia. W dniu 25 listopada 2011r. pracownicy naukowi po

raz kolejny dostali informację, że szkolenie się nie odbędzie. Strona pozwana celem zadośćuczynienia jej roszczeniom zaproponowała szkolenie na terenie Niemiec, co w świetle zawartej umowy i warunków było niedopuszczalne. Ponadto szkolenie powinno obejmować prace na konkretnie dostarczonym przez pozwanego modelu.

Strona powodowa podniosła nadto, że wyznaczyła pozwanemu ostateczny termin przeprowadzenia szkolenia do dnia 10 marca 2012r. i szkolenie takie odbyło 9 marca 2012r. Zgodnie z § 9 ust. 2 a) umowy naliczyła wykonawcy karę umowną wynoszącą 0,2% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień zwłoki. Całość kary umownej została wyliczona na 100 071,72 zł. Próbowwała też polubownie dochodzić zapłaty żądanej kwoty, jednak bezskutecznie (k. 1-2).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 grudnia 2012r. (wydanym w sprawie I Nc 151/12) Sąd Okręgowy w Kielcach nakazał stronie pozwanej (...) w E. aby zapłaciła Politechnice (...) w K. kwotę 100 071,72 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 28 listopada 2012r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4 848 zł. tytułem kosztów procesu (k. 25).

W dniu 20 lutego 2013r. pozwana (...) w E. złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym wносиła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu przyznała, że strony łączyła umowa z dnia 19 sierpnia 2011r. Zgodnie z jej § 2 przedmiot umowy określał załącznik nr 1 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ). W załączniku tym jako przedmiot zamówienia określone zostało urządzenie i oprzyrządowanie, o którym mowa w § 1 umowy. Podobnie SIWZ w punkcie III przewidywała, że przedmiotem zamówienia jest dostawa określonego urządzenia i oprzyrządowania. W punkcie III ppkt 3 określała dodatkowo, że wykonawca jest zobowiązany również, między innymi do przeprowadzenia podstawowego szkolenia 4 osób w wymiarze łącznym 8 godzin, w zakresie obsługi urządzenia stanowiącego przedmiot dostawy. Strona pozwana podniosła też, że dostawa urządzenia i oprzyrządowania nastąpiła w dniu 18 listopada 2011r., jednakże w tym dniu odbiór przez powódkę początkowo nie nastąpił z przyczyn leżących po jej stronie. Jednak w tym dniu przesyłka została odebrana przez adresata. W tej sytuacji zaproponowała ona instalację urządzenia na 22 listopada 2011r., ale instalacji w tym dniu sprzeciwił się przedstawiciel Politechniki T. K.. Dodała, że jej przedstawiciel zaproponował instalację na 23 listopada 2011r., a 24 listopada 2011r. jako dzień przeprowadzenia szkolenia. Następnie ustalono, że kontynuacja szkolenia nastąpi 25 listopada 2011r. Pozwana podniosła, że przeprowadziła szkolenie określone w umowie w dniach 24 listopada 2011r. (około 2-3 godziny) oraz w dniu 25 listopada 2011r. (około 5-6 godzin) w wymiarze uzgodnionym z powodem. Wskazała, że w terminie tym na szkolenie zgłosiła się i uczestniczyła w nim tylko jedna osoba ze strony powoda- prof. T. K.. Dodała, że pomimo, iż wykonała umowę, strona powodowa odmówiła podpisania protokołu zdawczo- odbiorczego, twierdząc że szkolenie nie zostało przeprowadzone, a umowa w tym zakresie nie została wykonana- co jej zdaniem nie polegało na prawdzie.

Strona pozwana podniosła, że chcąc wyjść naprzeciw potrzebom zamawiającego zaoferowała przeprowadzenie dodatkowego szkolenia dla osób wskazanych przez powódkę w jej siedzibie w Niemczech. Powódka odmówiła przyjęcia tej oferty, nadal domagając się przeprowadzenia szkolenia w swoich pomieszczeniach w K..

Pozwana oświadczyła też, że nie zgadza się na zapłatę żądanej przez powódkę kary umownej. Jej zdaniem żądanie to jest bezzasadne z dwóch zasadniczych względów: 1/ umowa nie przewidywała kary umownej na rzecz powoda z przyczyny wskazanej w pozwie, to jest za opóźnienie w przeprowadzeniu szkolenia, a kara umowna została określona jedynie na wypadek zwłoki w dostawie przedmiotu zamówienia (to jest urządzenia i oprzyrządowania określonych w § 1 umowy w załączniku nr 1 do SIWZ w związku z § 2 umowy); 2/ nie wystąpiło opóźnienie w dostawie przedmiotu zamówienia wynoszące 147 dni. W szczególności jej zdaniem nie można mówić o „dostawie szkolenia”, gdyż ani umowa w tym SIWZ, ani reguły językowe nie pozwalają na przyjęcie takiego określenia. Również zgodnie z art. 605 k.c. przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczenia częściami albo okresowo, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny. Powołała się też na treść art. 44 k.c. Dlatego zdaniem strony pozwanej, strony nie uzgodniły w umowie kary umownej za zwłokę, ani opóźnienie w przeprowadzeniu szkolenia określonego w tej umowie. Nadto uważała, że jej pracownicy przeprowadzili stosowne szkolenie i miało ono charakter podstawowy, czyli taki jaki został określony w umowie.

Z ostrożności, jedynie w wypadku braku uwzględnienia przez Sąd przesłanek oddalenia powództwa w całości, strona pozwana wносиła o zastosowanie art. 484 § 2 k.c. i odpowiednie obniżenie kary umownej, jako że zobowiązanie zostało przez nią na rzecz powoda wykonane w całości, a także z uwagi na to, że kara ta byłaby rażąco wygórowana, bowiem wynosiłaby ona prawie 30% wynagrodzenia ustalonego w umowie. Nadto strona pozwana zarzuciła, że w tych okolicznościach naliczenie kary umownej należałoby uznać za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (k. 68-75).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego w dniu 19 sierpnia 2011r. została zawarta umowa nr (...) pomiędzy Politechniką (...) w K. – jako zamawiającym i (...) w E. Niemcy- jako wykonawcą, na dostawę spektrometru magnetycznego rezonansu jądrowego (...) oraz oprzyrządowania niskotemperaturowego do spektrometru (...). W § 2 umowy zapisano, że przedmiot umowy, o której mowa w § 1 określa załącznik nr 1 do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, która stanowi integralną część umowy. Termin realizacji przedmiotu umowy strony ustaliły w ciągu 56 dni od zawarcia umowy, a miejsce realizacji umowy – na terenie Politechniki (...) (§ 4). Wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wynosiło 340 380 zł. W § 6 ust. 2 umowy strony ustaliły, że wynagrodzenie jest ceną za wykonanie całego zamówienia, obejmujące wszystkie niezbędne koszty związane z realizacją zamówienia, wraz z dostawą, instalacją i szkoleniem w miejscu wskazanym przez zamawiającego. Strony ustaliły też, że rozliczenie za przedmiot umowy dokonane zostanie fakturami wystawionymi po realizacji przedmiotu zamówienia w całości i odbiorze przedmiotu umowy. Odbiór dokumentuje się protokołem zdawczo-odbiorczym stwierdzającym dostawę oraz przeprowadzenie szkolenia, podpisanym przez obie strony (§ 7).

W § 9 umowy strony przewidziały kary umowne między innymi za zwłokę w dostawie przedmiotu zamówienia w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień zwłoki.

W punkcie III Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia znalazł się opis przedmiotu zamówienia. W ppkt 1 określono, że przedmiotem zamówienia jest dostawa fabrycznie nowego spektrometru magnetycznego rezonansu jądrowego (...); oprzyrządowania niskotemperaturowego do spektrometru (...) dla Politechniki (...) w K. – zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia stanowiącym załącznik nr 1 do SIWZ. W pkt. III ppkt 3 SIWZ zapisano też, że w ramach zamówienia wykonawca jest zobowiązany, między innymi, do przeprowadzenia podstawowego szkolenia z zakresu obsługi urządzenia dla co najmniej 4 osób (szkolenie 8 godzinne).

[dowód: umowa z dnia 19.08. (...). k. 3-6, SIWZ k. 81- 87, oferta k. 88-93].

Termin dostawy przedmiotu umowy upłynął 13 października 2011r. Spektrometr magnetyczny został dostarczony na teren Politechniki (...) w dniu 18 listopada 2011r. W dniu 23 listopada 2011r. na miejsce przybył przedstawiciel strony pozwanej M. K. (inżynier serwisowy), który miał za zadanie rozpakowanie urządzenia, podłączenie go do sieci i pokazanie obecnym jak na urządzeniu tym wykonywać pomiary. W dniu tym rozpakował jedynie przy pomocy pracownika Politechniki skrzynię. Następnego dnia 24 listopada 2011r. przybył także drugi z przedstawicieli strony pozwanej-D. M., który miał za zadanie koordynację odbioru spektrometru oraz przeprowadzenie szkolenia podstawowego. Posiadał on uprawnienia do przeprowadzenia takich szkoleń. W dniu 24 listopada M. K. dokończył rozpakowywanie urządzenia i rozpoczął jego instalację. D. M. pokazał M. K. obsługę tej części spektrometru, której ten nie znał. Działo się to około godziny 12.00- 13.00, byli przy tym obecni także przybyli na szkolenie przedstawiciele Politechniki (...) A. R., K. W., E. N., Ł. W. i T. K.. Przedstawiciele strony pozwanej pokazali też jak się uruchamia urządzenie, gdzie się wkłada próbki, do czego służą kontrolki, co oznaczają poszczególne ikonki, pokazali oprogramowanie oraz jak ustawić temperaturę. Czynności te odbywały się do godziny około 15.30, następnie D. M. poinformował, że szkolenie będzie dokończony w dniu następnym. 25 listopada na miejscu został jedynie M. K., który miał przedstawić pracownikom naukowym strony powodowej wyniki eksperymentu, który przeprowadzili w poprzednim dniu. Pracownicy ci zadawali też pytania, np. odnośnie interpretacji próbki, wyliczenia konkretnego wyniku badań i podanie konkretnego wzoru. M. K. nie potrafił udzielić odpowiedzi na te pytania. T. K. przerwał to szkolenie, ponieważ uznał, że nie otrzymuje satysfakcjonujących odpowiedzi.

M. K. przedstawił do podpisu protokół zdawczo- odbiorczy jednak nie zgodził się na to prof. T. K. twierdząc, że szkolenie nie zostało przeprowadzone. Został podpisany jedynie protokół serwisowy. Po tak przeprowadzonym szkoleniu pracownicy strony pozwanej nie potrafili korzystać z dostarczonego spektrometru, który stał nieużywany.

Od grudnia 2011r. profesor T. K. prowadził korespondencję mailową z przedstawicielami strony pozwanej w Niemczech na temat przeprowadzenia szkolenia pozwalającego na właściwą obsługę spektrometru.

Strona pozwana zaproponowała T. K. przeprowadzenie szkolenia aplikacyjnego w jej siedzibie w Niemczech, jednak ten odmówił, dlatego że umowa przewidywała szkolenie na urządzeniu, które zostało dostarczone stronie pozwanej i w jej siedzibie.

W dniu 9 marca 2012r. przedstawiciel strony pozwanej dr M. przeprowadził 8- godzinne szkolenie pracowników strony powodowej w siedzibie Politechniki (...) w języku angielskim. W tym samym dniu strony podpisały protokół zdawczo- odbiorczy. W protokole tym zostało zapisane, że „ w wyniku czynności odbioru, komisja stwierdza, że warunki realizacji umowy zostały spełnione z opóźnieniem w stosunku do terminu wynikającego z jej zapisów (dostawa urządzenia nastąpiła w dniu 24 listopada 2011r., 8 godzinne szkolenie dla 4 osób z zakresu obsługi odbyło się w dniu 9/03/2012)”.

[dowód: zeznania świadków D. M. i M. K.- protokół rozprawy z dnia 8 maja 2013r., A. R., K. W., E. N. i Ł. W. – protokół rozprawy z dnia 4 września 2013r. i T. K. – protokół rozprawy z dnia 6 listopada 2013r., protokół zdawczo- odbiorczy k. 7, pismo z dnia 16.02.2012r. k. 8-11, certyfikat k. 146-147, korespondencja mailowa k. 155-161].

W dniu 7 maja 2012r. Politechnika (...) wystawiła (...) notę księgową, którą obciążyła pozwaną karami umownymi w wysokości 100 071,72 zł. za zwłokę w dostawie przedmiotu zamówienia. Termin płatności ustalono na 14 dni od daty otrzymania noty. W dniu 5 listopada 2012r. strona powodowa wystosowała do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 100 071,72 zł. tytułem kary umownej, w terminie 5 dni od daty doręczenia wezwania.

[dowód: nota księgowa k. 12, dowody doręczenia k. 13-16, wezwanie do zapłaty k. 17].

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo Politechniki (...) w K. tylko częściowo zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie bezspornym był fakt zawarcia pomiędzy stronami w dniu 19 sierpnia 2011r. umowy nr (...), na mocy której wykonawca - (...) w E. - zobowiązał się do dostawy spektrometru magnetycznego rezonansu jądrowego (...) oraz oprzyrządowania niskotemperaturowego do spektrometru (...).

Jeżeli chodzi o przedstawiony w sprawie przez strony materiał dowodowy głównie w postaci dokumentów prywatnych- to stwierdzić należało, że nie budził on żadnych zastrzeżeń co do jego wiarygodności, czy też autentyczności. Strony nie kwestionowały też tych dokumentów, ich treść była bezsporna. Podobnie należało się odnieść do zeznań zgłoszonych świadków, byli to głównie pracownicy- przedstawiciele stron, powodowej: A. R., K. W., E. N., Ł. W. i T. K. oraz pozwanej: D. M. i M. K.. Zeznania wszystkich powyższych świadków Sąd ocenił jako wiarygodne, korespondujące z faktami wynikającymi ze złożonych dokumentów. Zeznania te różnią się jedynie co do szczegółów, w części dotyczącej własnej- subiektywnej oceny realizacji przedmiotu przedmiotowej umowy, w zakresie przeprowadzenia szkolenia, jednak w ocenie Sądu nie rzutuje to na ocenę co do ich wiarygodności.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii czy strona powodowa –Politechnika (...) miała podstawy do naliczenia kary umownej, tj. czy zachodziły przesłanki określone w § 9 ust. 2 pkt a umowy stron (na tej podstawie powódka naliczyła kary umowne). Pozwana Spółka zarzucała bowiem przede wszystkim, że w przedmiotowej sprawie nie została spełniona podstawowa przesłanka, to jest umowa stron nie przewidywała kary umownej za opóźnienie w przeprowadzeniu szkolenia, a kara umowna została określona jedynie na wypadek zwłoki w dostawie przedmiotu

zamówienia, czyli urządzenia i oprzyrządowania określonych w § 1 umowy w załączniku nr 1 do SIWZ w związku z § 2 umowy.

Z § 9 ust. 2 pkt a umowy stron z dnia 19 sierpnia 2011r. wynika w sposób jednoznaczny, że wykonawca miał zapłacić zamawiającemu kary umowne za zwłokę w dostawie przedmiotu zamówienia w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień zwłoki. Zarówno z umowy stron, jak i ze Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia wynika, że strony (a zwłaszcza Politechnika, która opracowywała treść tych dokumentów) wyraźnie rozróżniały i posługiwały się dwoma określeniami (nazwami), a mianowicie „przedmiot zamówienia” i „przedmiot umowy”. Nie były to określenia zamienne, ale dwa różne, oznaczające co innego (patrz np. § 2, 4, 6, 7 umowy).

Definicja przedmiotu zamówienia wynika z pkt III SIWZ (k. 81- 82). Jest to w ocenie Sądu określenie szersze, niż przedmiot umowy i – wbrew twierdzeniom strony pozwanej- obejmuje także przeprowadzenie podstawowego szkolenia z zakresu obsługi urządzenia dla co najmniej 4 osób (szkolenie 8 godzinne).

Natomiast definicja przedmiotu umowy została zawarta w załączniku nr 1 do SIWZ, wynika to wprost z § 2 umowy stron z dnia 19 sierpnia 2011r. (k. 3, 86v-87). Zgodnie z tymi zapisami, przedmiot umowy to spektrometr magnetyczny rezonansu jądrowego (...); oprzyrządowanie niskotemperaturowe do spektrometru (...) (szczegółowo opisane w załączniku nr 1 do SIWZ).

Strona powodowa domagała się zapłaty kary umownej za opóźnienie w dostawie przedmiotu zamówienia zgodnie z 9 ust. 2 pkt a umowy i twierdziła, że opóźnienie to wyniosło 147 dni, to jest, że przedmiot zamówienia został jej dostarczony dopiero 9 marca 2012r. O ile Sąd podziela stanowisko powódki, że faktycznie cały określony w punkcie III (ppkt 1- 3) SIWZ przedmiot zamówienia został jej dostarczony ostatecznie w dniu 9 marca 2012r., gdyż w tym dniu wykonawca zrealizował ostatni jego element, to jest przeprowadził szkolenie, to nie można się zgodzić z twierdzeniami, że strona pozwana spóźniła się z terminem realizacji o 147 dni. Jak wynika bowiem z umowy z dnia 19 sierpnia 2011r. strony określiły jedynie termin realizacji przedmiotu umowy - w ciągu 56 dni od zawarcia umowy (§ 4). Natomiast z umowy nie wynika termin realizacji przedmiotu zamówienia, w szczególności w części dotyczącej przeprowadzenia szkolenia. Jak wyżej zaznaczono, w ocenie Sądu strony wyraźnie rozróżniały w umowie dwa pojęcia „przedmiot zamówienia” i „przedmiot umowy”, dlatego nie ma podstaw aby uważać, że termin wynikający z § 4 umowy dotyczy także realizacji przedmiotu zamówienia, a nie tylko przedmiotu umowy, skoro strony tak wyraźnie postanowiły.

W ocenie Sądu należy brać pod uwagę literalną treść umowy. Nadto jeśli treść tej części umowy budziłaby wątpliwości interpretacyjne, to (na co słusznie zwracała uwagę strona pozwana) powódka nie może się na nie powoływać. Zgodnie z ugruntowanym już w orzecznictwie stanowiskiem wątpliwości, co do treści umowy należy tłumaczyć na niekorzyść strony, która zredagowała umowę. Ryzyko wątpliwości wynikających z niejasnych postanowień umowy, niedających się usunąć w drodze wykładni, powinna ponieść strona, która zredagowała umowę (por. wyrok SN z 15.09.2005r., II CK 69/05, LEX nr 311311; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 26.09.2012r., I ACa 426/12, LEX nr 1223147). Sąd orzekający w niniejszej sprawie całkowicie podziela powyższe stanowisko judykatury.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 2008r. (I CSK 240/08, LEX nr 484667) stwierdził, że do przedmiotowo istotnych elementów zastrzeżenia kary umownej zalicza się określenie zobowiązania (albo pojedynczego obowiązku), którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie rodzi obowiązek zapłaty kary. Karę umowną strony mogą bowiem zastrzec na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania w ogólności (zobowiązania obligującego dłużnika do świadczenia polegającego na daniu, czynieniu, zaniechaniu lub znoszeniu]; mogą też powiązać karę z poszczególnymi przejawami niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (np. zwłoką dłużnika, spełnieniem świadczenia niewłaściwej jakości). A zatem gdyby w przedmiotowej sprawie strony, a w szczególności strona powodowa, postanowiły, iż wykonawca dostarczy cały przedmiot zamówienia w terminie 56 dni od daty podpisania umowy, to zapis taki powinien wynikać wprost z umowy. Takiego zapisu strona powodowa nie zamieściła w przedmiotowej umowie, a zatem należy przyjąć, że zamiarem stron było ustalenie jedynie terminu dostawy przedmiotu umowy, to jest spektrometru magnetycznego rezonansu jądrowego (...) i oprzyrządowania niskotemperaturowego do spektrometru (...) (§ 2 umowy zgodnie z załącznikiem nr 1 do SIWZ).

Jak wynika z protokołu zdawczo- odbiorczego (k. 7), podpisanego bez żadnych zastrzeżeń przez przedstawicieli obydwu stron, dostawa urządzeń (a zatem przedmiotu umowy) nastąpiła w dniu 24 listopada 2011r. Sąd przyjął właśnie tę datę, albowiem wynika ona z niekwestionowanego dokumentu. Strona pozwana co prawda w sprzeczności od nakazu zapłaty twierdziła, że dostarczyła spektrometr i oprzyrządowanie już w dniu 18 listopada 2011r., jednak z zeznań świadka M. K. wynika wyraźnie, że to on był odpowiedzialny za montaż sprzętu i dokonał tego ostatecznie dopiero 24 listopada 2011r. (23 listopada rozpakowywał jedynie skrzynię).

Jak wynika z umowy stron przedmiot umowy powinien być zrealizowany w ciągu 56 dni od zawarcia umowy (§ 4), to jest do dnia 13 października 2011r. Natomiast strona pozwana faktycznie dostarczyła go w dniu 24 listopada 2011r., a zatem zwłoka wyniosła 41 dni. Dlatego też w tym zakresie Politechnika (...) miała podstawę do naliczenia kary umownej zgodnie z § 9 ust. 2 a umowy. Wysokość tej kary wynosi 27 911,16 zł. (41 dni x 0,2% x 340 380) i w takim zakresie jej powództwo jest uzasadnione.

Natomiast wobec nieokreślenia terminu realizacji całego przedmiotu zamówienia, w tym terminu przeprowadzenia szkolenia, nie mogła ona naliczyć kary umownej za dalszy okres, to jest od 24 listopada 2011r. do 9 marca 2012r. i w tym zakresie powództwo Politechniki należało oddalić.

Wobec powyższego Sąd nie zajmował się już kwestią czy faktycznie pozwana dokonała w dniach 24-25 listopada 2011r. szkolenia, o którym mowa w umowie i w punkcie III ppkt 3 SIWZ. Ubocznie jedynie stwierdzić należy, że z jednej strony rację ma strona pozwana, iż powódka powinna sprecyzować jakie konkretnie szkolenie ją interesuje. Jak już wyżej wspomniano to ona przygotowywała ofertę i treść umowy (w tym SIWZ) i ewentualne wątpliwości, co do treści umowy należy tłumaczyć na jej niekorzyść. Powtórzyć w tym miejscu należy, że ryzyko wątpliwości wynikających z niejasnych postanowień umowy, niedających się usunąć w drodze wykładni, powinna ponieść strona, która zrehabilitowała umowę.

Z drugiej jednak strony zauważyć należy, że urządzenie i oprzyrządowanie jakie pozwana dostarczyła powódce jest wysokiej klasy sprzętem specjalistycznym. Samo szkolenie w zakresie włączania i wyłączania, pokazanie oprogramowania itp. na pewno nie jest wystarczające, zwłaszcza że przeszkoleni mieli być pracownicy naukowcy uczelni, zainteresowani wykorzystaniem sprzętu w ich pracy naukowej (to jest przy konkretnych badaniach), a sposób i zakres przeprowadzonego w listopadzie szkolenia na pewno tego im nie umożliwił. Sami świadkowie strony pozwanej zeznali, że nie umieli zinterpretować wyników przeprowadzonego eksperymentu. Nadto stwierdzić należy, że renomowana firma, specjalizująca się w dostawie tak specjalistycznego sprzętu, powinna także dbać o swoją markę, również w zakresie stosownego szkolenia podstawowego. A to opisane przez świadków w ocenie Sądu nie odpowiadało tym standardom.

W doktrynie i judykaturze ugruntowane są następujące poglądy: zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c.). Z tego też względu przesłanki obowiązku zapłaty kary umownej określane są przez pryzmat ogólnych przesłanek kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej (wyrok SN z dnia 11 stycznia 2008 r., V CSK 362/07, LEX nr 515710; wyrok SN z dnia 20 marca 1967 r., II CR 419/ 67, niepubl). Jednak zastrzeżenie kary umownej powoduje modyfikację ogólnych reguł odpowiedzialności w tym sensie, że dla zaistnienia obowiązku zapłaty kary umownej niezbędne jest łączne wystąpienie tylko dwóch przesłanek pozytywnych i niezastnienie żadnej z przesłanek negatywnych (jednej lub trzech, w zależności od przyjętej koncepcji co do wymogu zaistnienia szkody: brak winy albo brak szkody, brak winy, brak związku przyczynowego). Pierwszą z przesłanek pozytywnych jest istnienie skutecznego postanowienia umownego, z którego wynika obowiązek świadczenia kary umownej, drugą – niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania lub pojedynczego obowiązku, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność (zob. P. Drapała (w:) System..., s. 963; wyrok SN z dnia 9 lutego 2005 r., II CK 420/04, LEX nr 301769). Przy karze umownej, w razie braku rozszerzenia odpowiedzialności na podstawie art. 471 k.c., wina w niewykonaniu zobowiązania jest podstawową przesłanką roszczenia na podstawie art. 483 k.c. (wyrok SN z dnia 8 lipca 2004 r., IV CK 583/03, LEX nr 137571). W konsekwencji niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania musi być następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność, wynikać więc musi z niedołożenia

przez dłużnika należytej staranności (art. 472 k.c.), czyli jego winy w postaci (co najmniej) niedbalstwa (wyrok SN z dnia 11 lutego 1999 r., III CKN 166/98, LEX nr 521867).

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy należało stwierdzić, że materiał dowodowy w niej zgromadzony wskazuje, że stronie pozwanej należy przypisać winę za nieterminowe dostarczenie przedmiotu umowy. Zresztą pozwana w ogóle nie wytłumaczyła zwłoki w dostawie spektrometru i oprzyrządowania.

Jeśli chodzi o podnoszony przez (...) zarzut, że naliczone przez powódkę kary umowne są rażąco wygórowane i powinny ulec zmniejszeniu- Sąd uznał go za nie trafny, albowiem kwoty uznanej przez Sąd jako uzasadnionej wysokości kary umownej- 27 911,16 zł. nie można uznać za rażąco wygórowaną, stanowi ona bowiem jedynie około 8% wynagrodzenia umownego brutto.

Mając zatem powyższe na uwadze – na podstawie art. 484 § 1 k.c. Sąd zasądził od (...) w E. na rzecz Politechniki (...) kwotę 27 911,16 zł., zaś w pozostałej części oddalił powództwo jako nieuzasadnione. Zasadne jest żądanie strony powodowej zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu, albowiem przed wytoczeniem powództwa w dniu 5 listopada 2012r. wystosowała do strony pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty kary umownej w terminie 5 dni od daty doręczenia (k. 17). A jeszcze wcześniej, w maju 2012r. wystawiła pozwanej notę księgową dotyczącą zapłaty kary umownej (k. 12).

W związku z powyższym Sąd przyjął, że strona powodowa wygrała niniejszy proces w 28%, zaś pozwana w 72%. Dlatego też Sąd stosunkowo rozdzielił między stronami koszty procesu (art. 100 k.p.c.).

Politechnika (...) poniosła te koszty w sumie w kwocie 8 621 zł. (opłata od pozwu 5 004 zł. plus wynagrodzenie pełnomocnika ustalone według norm przepisanych w wysokości 3 600 zł. oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.). 28% z tej kwoty to 2 413,88 zł. Strona pozwana poniosła koszty procesu w kwocie 3 617 zł. (wynagrodzenie pełnomocnika 3 600 zł. oraz 17 zł. tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa) , zaś 72% z tej kwoty to 2 604,24 zł. A zatem po wzajemnym potrąceniu tych kwot, na rzecz strony pozwanej należało zasądzić tytułem kosztów procesu kwotę 190,36 zł. W tym miejscu dodać należy, że Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika strony pozwanej, aby zasądzić na jej rzecz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości podwójnej stawki minimalnej. W ocenie Sądu charakter sprawy i nakład pracy pełnomocnika nie uzasadnia takiego wniosku.